

РЕШЕНИЕ

№ 6314

гр. София, 07.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Д СЪСТАВ, в публично заседание на осми ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Силвана Гълъбова

Членове: Георги Ст. Чехларов
Виктория Мингова

при участието на секретаря Илияна Ив. Коцева
като разгледа докладваното от Георги Ст. Чехларов Въззивно гражданско дело № 20231100502937 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл. 258 – чл. 273 ГПК.

С решение № 11277/17.10.2022 г., постановено по гр.д. № 6547/2022 г. на СРС, ГО, 164 състав, са отхвърлени предявените от Х. А. Х., ЕГН *****, против Министерство на вътрешните работи, с Булстат *****, адрес: гр. София, ул. *****, искове по чл. 181, ал. 1 вр. чл. 142, ал. 1 ЗМВР за заплащане на сумата от 4 320 лв., представляваща сбора от дължимите месечни суми, определени по чл. 181, ал. 1 от ЗМВР, дължими за периода от 01.02.2019 г. до 31.01.2022 г., ведно със законна лихва върху главницата от датата на подаване на исковата молба в съда – 10.02.2022 г. до окончателното ѝ плащане и по чл. 86, ал. 1 ЗЗД за заплащане на сумата от 656,94 лв., представляваща сбора от обезщетенията за забава върху всяка от месечните главици по чл. 181, ал. 1 от ЗМВР, дължима за периода от 27.02.2019 до 09.02.2022 г.

С решение № 494/11.01.2023 г., постановено по същото дело по реда на чл. 250 ГПК, е допълнено постановеното по делото решение, като са отхвърлени предявените от Х. А. Х., ЕГН *****, против Главна дирекция „Гранична полиция“ при Министерство на вътрешните работи, с Булстат *****, адрес: гр. София, бул. „****“, искове по чл. 181, ал. 1 вр. чл. 142, ал. 1 ЗМВР за заплащане на сумата от 4 320 лв., представляваща сбора от дължимите месечни суми, определени по чл. 181, ал. 1 от ЗМВР, дължими за периода от 01.02.2019 г. до 31.01.2022 г., ведно със законна лихва

върху главницата от датата на подаване на исковата молба в съда – 10.02.2022 г. до окончателното ѝ плащане и по чл. 86, ал. 1 ЗЗД за заплащане на сумата от 656,94 лв., представляваща сбора от обезщетенията за забава върху всяка от месечните главици по чл.181, ал.1 от ЗМВР, дължима за периода от 27.02.2019 до 09.02.2022 г.

Срещу основното решение е постъпила въззивна жалба вх. №246256/14.11.2022 г. от ищеца Х. Х.. В жалбата се поддържа, че постановеното решение е неправилно поради нарушение на материалния закон, съществени нарушения на съдопроизводствените правила и необоснованост. Поддържа се, че сумата по чл.181,ал.1 ЗМВР не е възнаграждение и не се изплаща като такова. Въззивникът твърди, че до 01.02.2017 г. е получавал пари за храна, когато правоотношението му е преобразувано като служебно на основание параграф 69 от ПЗР на ЗИДЗМВР. Твърди, че от този момент не му е изплащано това възнаграждение, макар че същото му се дължи на основание чл.142,ал.1,т.2 и чл.181,ал.1 ЗМВР. Поддържа, че ответникът е бил в забава, поради което и искът за лихва също е основателен за сумата от 656,94 лв. Изложени са доводи за неоснователност на релевираното възражение за изтекла погасителна давност. Моли се за отмяна на обжалваното решение и уважаване на предявените искове.

С въззивна жалба вх. № 34191/08.02.2023 г. ищецът Х. Х. е обжалвал постановеното допълнително решение. Сочи, че Главна дирекция „Гранична полиция“ при Министерство на вътрешните работи е предпочитаният ответник по делото, като са изложени идентични мотиви за основателност на подадената на въззивна жалба. Моли се за отмяна на обжалваното решение и уважаване на предявените искове срещу главния ответник.

В срока по чл. 263, ал. 1 ГПК е постъпил отговор на въззивната жалба от ответника Министерството на вътрешните работи, с който оспорва същата като неоснователна и моли решението да бъде потвърдено като правилно.

Постъпил е отговор на въззивната жалба и от Главна дирекция „Гранична полиция“ при МВР, с който жалбата се оспорва като неоснователна и се иска потвърждаване на решението на първоинстанционния съд.

Софийски градски съд, като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид доводите, наведени с въззивната жалба, за наличието на пороци на атакувания съдебен акт и възраженията на насрещната страна, приема следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Настоящият съдебен състав намира, че на първо място следва да се произнесе по отношение на подадената въззивна жалба срещу постановеното по реда на чл.250 ГПК решение № 494/11.01.2023 г. Това е така, тъй като Главна дирекция „Гранична полиция“ при Министерство на вътрешните работи е главният ответник по делото.

Първоинстанционният съд е бил сезиран с искова молба на Х. А. Х. против Главна дирекция „Гранична полиция“ като главен ответник и Министерство на вътрешните работи като евентуален ответник, в която ищецът твърди, че на основание чл. 181, ал.1 вр с чл. 142, ал.1, т.2 от ЗМВР в качеството си на държавен служител, заемащ длъжността Началник-отдел „Управление на собствеността“ при ГДГП - МВР за процесния период, му се полагала левовата равностойност на храната за служителите в МВР в размер на 4320 лв., представляваща сбор от ежемесечно дължимите суми за храна в размер на 120 лв. всеки месец за периода 01.02.2019- 09.02.2022 г., като същите не му били изплатени. Заедно с главницата ищецът моли съдът да осъди ответника да му изплати мораторна лихва в размер на 656,94 лв. за периода 27.02.2019 - 09.02.2022 г., както и законна лихва от датата на подаване на исковата молба - 10.02.2022 г., до окончателното ѝ изплащане. На осн. чл.17, ал.2 от ГПК, ищецът моли съда инцидентно да се произнесе по законосъобразността и валидността на подзаконов нормативен акт, какъвто се явява Наредба № 8121з-773/01.07.2015 г., в която Министъра на вътрешните работи недопустимо е излязъл извън своята компетентност и е изключил от кръга на правоимащите левовата равностойност на храната за служителите на МВР, държавни служители по чл.142, ал.1, т.2 от ЗМВР. Твърди, че същият е поставен в неравностойно положение спрямо други служители на МВР, заемащи същата длъжност, но по трудово правоотношение. Твърди, че за целия период, след преназначаването му служебно правоотношение не му предоставяна храна в натура, нито пък е изплащана нейната левова равностойност, дължима по чл.181, ал. 1 от ЗМВР.

Главният ответник Главна дирекция „Гранична полиция“ при Министерство на вътрешните работи е оспорил исковете, като неоснователни и недоказани.

Ответникът Министерство на вътрешните работи е оспорил исковете по основание и размер. Поддържа, че след 02.02.2017 г. на държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР, включително на ищецът, не е изплащана левовата равностойност за храна, поради обстоятелството че на същите е определена индивидуална основна заплата, включваща и левовата равностойност на храната по чл. 181, ал. 1 ЗМВР. Твърди, че нормата на чл. 181, ал. 1 ЗМВР не следва да се разглежда чрез съпоставяне с останалите норми в ЗМВР, доколкото законодателят изрично е определил статутът на служителите по чл. 143, ал. 1, т. 2 ЗМВР да е по ЗДСл, в който не се предвижда предоставянето на храна или левовата ѝ равностойност. Оспорва частично претендираната главница, като погасена по давност, в частност претендираната от ищеца сума, дължима за периода от 01.02.2019 г. до

09.02.2019 г. в размер на 36 лв. Оспорва по основание и размер претенцията за обезщетение за забавено плащане, вкл. върху погасената по давност част от главницата.

Видно и от заповед № 8121К-1889/06.02.2017 г. на министъра на вътрешните работи на основание чл.9 ЗДСл и & 69 ПЗР към ЗИДЗМВР /ДВ, бр-81 от 07.07.2020 г./ Х. А. Х. е назначен за държавен служител на длъжност „началник на отдел „Управление на собствеността“ при Главна дирекция „Гранична полиция“- МВР, считано от 01.02.2017 г. Съгласно чл.61, ал.2 КТ за длъжности, определени в закон или в акт на Министерския съвет, трудовият договор се сключва от по-горестоящия спрямо работодателя орган, като в тези случаи трудовото правоотношение се създава с предприятието, в което е съответната длъжност. Цитираната разпоредба е приложима по аналогия и при действието на Закона за държавния служител и другите закони, уреждащи държавна служба, когато служебното правоотношение възниква от акт на компетентен орган по назначението, който е част от структурата на едно учреждение, но служебното правоотношение се осъществява в рамките на друго такова (в посочения смисъл – решение № 99/03.07.2019 г. по гр. д. № 1876/2018 г. на ВКС, IV ГО; решение № 11/27.01.2016 г. по гр. д. № 3330/2015 г. на ВКС, IV ГО; решение № 470/28.02.2014 г. по гр. д. № 3253/2013 г. на ВКС, IV ГО и др.). В настоящия случай орган по назначението на ищеца като държавен служител по смисъла на чл.142, ал.1, т. 2 ЗМВР е министърът на вътрешните работи, а предприятието, в което са заеманите от него длъжности е в ГД „Гранична полиция“ - МВР. Съгласно чл.37, ал.2 от ЗМВР Главните дирекции, областните дирекции, дирекция „Миграция“, дирекция „Международни проекти“, дирекция „Управление на собствеността и социални дейности“, дирекция „Комуникационни и информационни системи“, Академията на МВР и Медицинският институт са юридически лица, поради което и материално – правено легитимиран да отговаря по предявените искове е главният ответник ГД „Гранична полиция“ – МВР.

С доклада по делото първоинстанционният съд е обявил за безспорно и ненуждаещо се от доказване обстоятелството, че ищецът заема длъжност Началник – отдел „Управление на собствеността“ при ГДГП-МВР, като служебното му правоотношение не е прекратено и към момента на подаване на исковата молба, както и че за исковия период 01.02.2019 г. до 09.02.2022 г. ответникът не е изплащал отделно от индивидуалната основна месечна заплата левовата равностойност на храната в месечен размер от 120 лв.

Със заповеди № 8121з-1464/31.12.2019 г. и № 8121з-1410/30.12.2020 г. на основание чл.181, ал.4 вр. с ал.1 ЗМВР министърът на вътрешните работи е определил на служителите от МВР по чл.142, ал.1, т.1 и 3 и ал.3 ЗМВР през 2020 г. и през 2021 г. левовата равностойност на храната в размер на 120 лв. месечно. Съгласно разпоредбата на чл.142, ал.1 ЗМВР служителите на МВР са държавни служители-полицейски органи и органи по пожарна безопасност и защита на населението /т.1/; държавни служители /т.2/ и лица, работещи на

трудово правоотношение /т.3/. От събраните доказателства се установи, че през процесния период страните по делото са били обвързани от служебно правоотношение, като ищецът е имал статут на държавен служител по смисъла на чл.142, ал.1, т.2 ЗМВР. Съгласно разпоредбата на чл.142, ал.4 ЗМВР статутът на държавните служители по ал. 1, т. 2 се урежда със Закона за държавния служител и с чл. 56, чл. 151, ал. 1 и 7, чл. 156, ал. 4, чл. 181, ал. 3, чл. 182, чл. 185, ал. 1, чл. 186а, чл. 190, ал. 2, чл. 191 и 233 от този закон. В чл.1 ЗМВР е предвидено, че този закон урежда принципите, функциите, дейностите, управлението и устройството на Министерството на вътрешните работи /МВР/ и статута на служителите в него. Настоящият съдебен състав счита, че цитираната разпоредба е обща и се отнася и до служители на ЗМВР със статут по чл.142, ал.1, т.2 доколкото не са налице изрични норми, които да изключат приложението ѝ по отношение на тези служители. Съгласно чл. 181 ЗМВР на служителите на МВР се осигурява храна или левовата равностойност. В цитираната норма не е предвидено изключение на определена категория служители от системата на МВР и конкретно за държавните служители, какъвто е и ищецът. Обстоятелството, че в чл.1 от Наредба № 8121з-773 от 1.07.2015 г. за условията и реда за осигуряване на храна или левовата равностойност на служителите на Министерството на вътрешните работи е посочено, че с нея се определят условията и редът за осигуряване на храна или левовата равностойност на служителите на МВР по чл. 142, ал. 1, т. 1 и т. 3 ЗМВР и по § 86 от ПЗР на ЗИД на ЗМВР не променя този извод, тъй като законът не е делегирал на министъра на вътрешните работи да определя кои служители следва да получават храна или парична равностойност, респ. да ограничи кръга на работещите с право да получат храна или парична равностойност, а само да определи условията и реда за предоставяне на сумите и доволствията по чл. 181, ал. 1- 3 ЗМВР /ал. 4 на чл. 181 ЗМВР/. Дори да се приеме, че е налице противоречие между разпоредбата на чл. 1 от Наредба № 8121з-773 от 01.07.2015 г. за условията и реда за осигуряване на храна или левовата равностойност на служителите на Министерството на вътрешните работи и специалния ЗМВР, то следва да се приложи разпоредбата на нормативния акт от по-висока степен, т.е. чл. 181, ал. 1 ЗМВР. На следващо място, освен буквалното и граматическо тълкуване на посочената разпоредба, следва да бъдат съобразени и принципите на управление на държавната служба в МВР и най-вече тези за забрана за дискриминация и обективност, тъй като в противен случай дългогодишни държавни служители от системата на МВР биха били поставени в неравностойно положение спрямо другите служители на МВР, които са назначени по трудово, респ. по служебно правоотношение по ЗМВР. Не би отговаряло на принципите и духа на закона тълкуване, при което за сходни длъжности на лицата по трудови правоотношения се осигурява храна или се изплаща левовата равностойност, а на тези по служебно правоотношение по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР – не. Нещо повече, според § 69 от ПЗР на ЗМВР /в сила от 01.02.2017 г./ служебните правоотношения на държавните 3

служители в МВР, за които се прилага § 86 от ЗИД на ЗМВР, и които към датата на влизане в сила на този закон заемат длъжности за държавни служители с висше образование и притежаващи висше образование, с изключение на тези от Медицинския институт на МВР и на тези по § 70, ал. 1, т. 1, се преобразуват в служебни правоотношения по ЗДСл, считано от датата на влизане на този закон в сила. Следователно, на служителите, чиито правоотношения по силата на закона се преобразуват в служебни такива по ЗДСл, също се дължи левова равностойност на храната по чл. 181, ал. 1 ЗМВР, или – изрично ЗМВР урежда, че в хипотези на преобразуване по силата на закона на правоотношенията със служителите в такива по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР се дължи левова равностойност за неосигурена храна. Такова следва да бъде разрешението и и при сключването на служебно правоотношение по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР предвид разпоредбата на чл. 181, ал. 1 ЗМВР и с оглед справедливото и равно третиране на работниците и служителите в системата на МВР. Изложеното обосновава извод, че обстоятелството, че ищецът е имал качеството на служител по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР поражда правото на същия да получи от работодателя си храна или левовата равностойност, предвидени в специалните разпоредби, уреждащи правния статут на лицата, работещи в системата на МВР. Съгласно чл. 4 от Наредба № 8121з-773 от 1.07.2015 г. за условията и реда за осигуряване на храна или левовата ѝ равностойност на служителите на Министерството на вътрешните работи, служителите на МВР, на които не се осигурява храна, получават ежемесечно левовата ѝ равностойност, която се определя ежегодно със заповед на министъра на вътрешните работи. В случая не се спори между страните, че през исковия период ищецът е полагал труд. Не се твърди и установява да му е била осигурена храна, с оглед на което следва да се приеме, че в негова полза е възникнало вземане за левовата ѝ равностойност. Последната се определя ежегодно със заповед на министъра на вътрешните работи, каквито в случая се явяват заповед № 8121з-1716/28.12.2018 г., заповед № 8121з-1464/31.12.2019 г. и заповед № 8121з-1410/30.12.2020 г., издадени от Министъра на вътрешните работи. В последните е посочено, че се отнасят за служителите на МВР по чл. 142, ал. 1, т. 1 и 3 и ал. 3 ЗМВР. Доколкото обаче се достигна до извод, че ответникът дължи левовата равностойност на неосигурена храна и на служителите по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР, каквото качество несъмнено има и ищецът, и предвид липсата на правна уредба относно нейния размер, то по аналогия съответно приложение следва да намерят правилата именно на посочените подзаконовни нормативни актове. Размерът и доволствията, които се дължат на всички служители на МВР в това число и на ищеца, се определят ежегодно със заповед на Министъра на вътрешните работи. В случая от представените по делото заповед № 8121з-1716/28.12.2018 г. (в сила от 01.01.2019 г.); заповед № 8121з-1464/31.12.2019 г. (в сила от 01.01.2020 г.) и заповед № 8121з-1410/30.12.2020 г. (в сила от 01.01.2021 г.), се установява размерът на полагащата се сума за непредоставената безплатна храна, а именно: по 120 лв.

месечно за периода 01.02.2019 г. – 31.01.2022 г. Следователно, дължимото обезщетение за неосигурена храна за периода от 01.02.2019 г. – 31.01.2022 г. /36 пълни месеца/, се равнява на сумата от общо 4 320 лв. От страна на главния ответник е заявено възражение за давност, което съдът намира за неоснователно - искът е предявен на 10.02.2022 г., с оглед на което погасени по давност се явяват вземанията, станали изискуеми преди 10.02.2019 г. /с оглед периодичния им характер/. Не се спори между страните, че сумите са дължими до 27-мо число на текущия месец, с оглед на което вземането за първия месец от исковия период – м.02.2019 г., става изискуемо на 28.02.2019 г., поради което и към датата на подаване на исковата сума процесните суми не са били погасени по давност.

Предвид основателността на главния иск, основателна се явява и акцесорната претенция за мораторна лихва. В случая вземанията са с определен падеж на изпълнение /до 27 число на съответния месец/, като с изтичането на срока ответникът е изпадал в забава по отношение плащането на вземането за паричната равностойност за храна за всеки месец. Изготвената СЧЕЕ установява, че дължимата мораторна лихва за процесния период /27.02.2019 г. – 09.02.2022 г./ е в размер от 656,94 лв., поради което и предявеният иск се явява изцяло основателен.

С оглед несъвпадане крайните изводи на двете съдебни инстанции, обжалваното допълнително решение следва да бъде отменено изцяло, а предявените искове уважени. С оглед несбъдването на вътрешно – процесуалното условие /отхвърляне на исковете срещу главния ответник/, не следва да се разглежда евентуалния иск срещу евентуалния ответник Министерство на вътрешните работи, поради което и постановеното по делото решение № 11277/17.10.2022 г. следва да бъде обезсилено.

По разноските:

С оглед изхода на спора, в полза на въззивника спрямо главния ответник следва да се присъдят разноски за въззивното производство за заплатено адвокатско възнаграждение в размер от 600 лв., както и разноски за първоинстанционното производство в размер от 600 лв. Главният ответник следва да бъде осъден да заплати на основание чл.78,ал.6 ГПК държавна такса и разноски по сметка на Софийски районен съд в размер от 349,92 лв., както и държавна такса по сметка на Софийски градски съд в размер от 99,54 лв.

Евентуалният ответник МВР има право на разноски по делото, доколкото претенцията спрямо него не се разглежда предвид уважаването на исковете срещу главния ответник, с оглед на което по аналогия от чл.78, ал.4 ГПК на последния следва да се присъди сумата от 100 лв. юрисконсултско възнаграждение за първоинстанционното производство и 100 лв. за въззивното производство.

Така мотивиран, Софийски градски съд

РЕШИ:

ОБЕЗСИЛВА решение № 11277/17.10.2022 г., постановено по гр.д. № 6547/2022 г. на СРС, ГО, 164 състав.

ОТМЕНЯ решение № 494/11.01.2023 г., постановено по гр.д. № 6547/2022 г. на СРС, ГО, 164 състав и вместо него постановява:

ОСЪЖДА Главна дирекция „Гранична полиция“ при Министерство на вътрешните работи, с Булстат *****, адрес: гр. София, бул. „****“, да заплати на Х. А. Х., ЕГН *****, на основание чл.181, ал.1 ЗМВР и чл.86, ал.1 ЗЗД сумата 4320 лв., представляваща левовата равностойност на полагащата му се и неосигурена от ответника храна за периода 01.02.2019 г. – 31.01.2022 г., ведно със законната лихва от датата на исковата молба – 10.02.2022 г. до окончателното плащане, както и сумата 656,94 лв., представляваща мораторна лихва за периода 27.02.2019 г. – 09.02.2022 г.

ОСЪЖДА Главна дирекция „Гранична полиция“ при Министерство на вътрешните работи, с Булстат *****, адрес: гр. София, бул. „****“, да заплати на основание чл.78,ал.1 ГПК на Х. А. Х., ЕГН *****, разноски за първоинстанционното производство в размер от 600 лв., както и разноски за въззивното производство в размер от 600 лв.

ОСЪЖДА Х. А. Х., ЕГН *****, да заплати на Министерство на вътрешните работи, с Булстат *****, адрес: гр. София, ул. *****, разноски за първоинстанционното производство в размер от 100 лв., както и разноски за въззивното производство в размер от 100 лв.

ОСЪЖДА Главна дирекция „Гранична полиция“ при Министерство на вътрешните работи, с Булстат *****, адрес: гр. София, бул. „****“, да заплати на основание чл.78,ал.6 ГПК по сметка на Софийски районен съд държавна такса и разноски в размер от 349,92 лв., както и държавна такса по сметка на Софийски градски съд в размер от 99,54 лв.

Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____